

30 Μαΐου, 1990

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΛΟΥΚΑ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 223/89).

Κοινωνικές Ασφαλίσεις — Συντάξιμη ηλικία — Μεταλλωρύχοι — Μείωση συντάξιμης ηλικίας — Άρθρο 36Α που εισήχθη με τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικό) Νόμο 11/83 — Ερμηνεία — Δύο διαφορετικές προβλεπόμενες περιπτώσεις για τη δυνατότητα μείωσης της συντάξιμης ηλικίας.

5

Αίτηση Ακυρώσεως — Λόγοι ακυρώσεως — Πλάνη περί το νόμο και έλλειψη δέουσας έρευνας — Περιστάσεις στοιχειοθέτησης των δύο λόγων — Η έλλειψη της έρευνας αθεράπευτη — Αδυναμία του ακυρωτικού δικαστηρίου να υποκαταστήσει την ουσιαστική κρίση της διοίκησης.

10

[Πέραν των ανωτέρω τίτλων η απόφαση του Δικαστηρίου διαβά-
ζεται ως σύνολο.]

15

Η προσφυγή επιτυγχάνει με £50 έξοδα.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Καθ' ου η αίτηση με την οποία απορρίφθηκε αίτημα του αιτητή για μείωση της συντάξιμης ηλικίας του κατά δύο χρόνια βάσει των προνοιών του Άρθρου 36Α(1) που εισήχθη με τον Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικό) Νόμο του 1983 (Ν. 11/83).

20

Μ. Χρυσομηλάς, για τον Αιτητή.

Δ. Παπαδοπούλου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α΄, για τους
Καθ' ων η αίτηση.

5

Cur. adv. vult.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Το ζήτημα που θα συζητηθεί στην κρινόμενη
προσφυγή αφορά την ερμηνεία του άρθρου 36Α, που έχει ει-
10 σάξει ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος
του 1983 (Ν. 11/1983) στο βασικό Νόμο (Ν. 41/1980). Η εφαρμογή
βέβαια της σχετικής νομοθετικής διάταξης, ορθά ερμηνευόμενης,
εξαρτάται και από τα γεγονότα της κάθε υπόθεσης. Θεωρώ σκό-
15 πιμο να παραθέσω αμέσως παρακάτω το μέρος του άρθρου που
αφορά άμεσα την υπόθεση.

"36Α(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 36 εις την
περίπτωσιν μεταλλωρύχου η συντάξιμος ηλικία μειώνεται
20 κατά ένα έτος δι' εκάστην συμπληρωμένην πενταετή πε-
ρίοδον απασχόλησεως εις μεταλλείον, εν ουδεμιά όμως περι-
πτώσει η συντάξιμος ηλικία δύναται να είναι μικροτέρα των
εξήκοντα ετών.

Νοείται ότι απασχόλησις εις μεταλλείον προ της 7ης Ιανουα-
25 ρίου 1957 δεν υπολογίζεται.

(4) Δια τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:

30 "μεταλλωρύχος" σημαίνει πρόσωπον απασχολούμενον υπο-
γείως εις μεταλλείον ή επιφανειακώς εις μεταλλείον νοουμέ-
νου ότι η απασχόλησις αυτού έχει άμεσον σχέση με την παρα-
γωγήν ή τον εμπλουτισμόν του μεταλλεύματος."

35 Γεγονότα: Ο αιτητής εργάστηκε στα μεταλλεία από το 1943. Συ-
γκεκριμένα, από το 1943-1963 απασχολήθηκε στην Κυπριακή Με-
ταλλευτική Εταιρεία ως εξής: από το 1958-1963 υπογείως ως χω-
ρομέτρης στο μεταλλείο Μαυροβουνίου, ενώ από το 1964-1970
επιφανειακά, πάλι ως χωρομέτρης, στα μεταλλεία Απλικιού και
40 Σκουριώτισσας. Στις 25.8.88 υπέβαλε αίτηση για μείωση της συ-
ντάξιμης ηλικίας του κατά δυο χρόνια, βάσει των προνοιών του
άρθρου που παραθέτω πιο πάνω. Στις 13.10.88 η αίτηση του
απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι η απασχόλησή του ως χωρο-
μέτρης στην Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία εκρίθη πως δεν

εμπίπτει στην έννοια του όρου "μεταλλωρύχος", όπως αυτή αποδίδεται στη σχετική νομοθετική διάταξη. Στις 18.10.88 ο αιτητής με ιδιόγραφη επιστολή του ζήτησε αναθεώρησή της πιο πάνω απόφασης, αναφέροντας ότι από το 1943-1970 εργαζόταν ως χωρομέτρης στην Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία απασχολούμενος μέχρι το 1963 στα μεταλλεία Σκουριώτισσας και Απλικιού υπογείως, ενώ από το 1964 επιφανειακά. Στις 11.11.88 απορρίφθηκε και αυτή του η αίτηση για αναθεώρηση της πρώτης απόφασης. Αξίζει να παραθέσω αυτούσιο το αιτιολογικό της γιατί σε αυτό φαίνεται, κατά τη γνώμη μου, η πλάνη του διοικητικού οργάνου για το ισχύο νομικό καθεστώς.

"Θέμα: Απόρριψη αίτησης για σύνταξη γήρατος (μεταλλωρύχου)

Αναφέρομαι στην επιστολή σας με ημερομηνία 18.10.1988 σε σχέση με το πιο πάνω θέμα και σας πληροφορώ τα ακόλουθα.

Η περίπτωση σας έχει επανεξεταστεί. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η απασχόλησή σας ως Χωρομέτρη στην Κυπριακή Μεταλλευτική Εταιρεία δεν εμπίπτει στην έννοια του όρου μεταλλωρύχος που σημαίνει, μισθωτόν πρόσωπο απασχολούμενο υπογείως ή επιφανειακώς εις μεταλλείο νοουμένου ότι η απασχόλησή του έχει άμεσο σχέση με την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό του μεταλλεύματος.

(η υπογράμμιση δική μου)

Για τους πιο πάνω λόγους, η απόφαση που σας γνωστοποιήθηκε στις 13 Οκτωβρίου 1988 δεν είναι δυνατό να αναθεωρηθεί γιατί αυτή ορθά πάρθηκε."

Στις 2.1.89 η Ομοσπονδία Οικοδόμων Μεταλλωρύχων και Συναφών Επαγγελματιών απηύθυνε επιστολή στους καθ' ων η αίτηση, εκ μέρους του αιτητή, στην οποία δίδουν τη δική τους ερμηνεία της κρινόμενης νομοθετικής διάταξης, ως εξής:

"Πιστεύουμε ότι όλοι οι εργαζόμενοι στα υπόγεια και επιφανειακά μεταλλεία έχουν άμεση σχέση με την παραγωγή, όπως είναι η έννοια του όρου μεταλλωρύχος και ως εκ τούτου παρακαλούμε όπως επανεξετάσετε κ.λπ. κ.λπ."

Και αυτή η ερμηνεία είναι, κατά τη γνώμη μου, εσφαλμένη για τους λόγους που θα αναπτύξω παρακάτω. Στις 18.1.89 οι καθ' ων

η αίτηση αναθεώρησαν την απόφασή τους ως αποτέλεσμα της οποίας έγινε αποδεκτή η μείωση κατά ένα χρόνο μόνο της συντάξιμης ηλικίας του αιτητή. Η αιτιολογία όπως αναφέρεται στη σχετική επιστολή έχει ως εξής: (απόσπασμα)

5

"Επειδή εσείς έχετε εργασθεί σε μεταλλείο για 6 χρόνια, δικαιούστε σε μείωση της συντάξιμης ηλικίας σας κατά ένα χρόνο."

10

Οι δικηγόροι των μερών υιοθετούν στις γραπτές τους αγορεύσεις την ορθή, κατά την κρίση μου, ερμηνεία της σχετικής νομοθετικής πρόνοιας. Η ερμηνεία του όρου "μεταλλωρύχος" σ' αυτή δημιουργεί δύο κατηγορίες δικαιούχων για μείωση της συντάξιμης ηλικίας. Η πρώτη κατηγορία καλύπτει αυτούς που εργάζονται σε υπόγεια μεταλλεία, ενώ η δεύτερη αυτούς που εργάζονται σε επιφανειακά μεταλλεία με την προϋπόθεση όμως ότι, σε ό,τι αφορά αυτούς της δεύτερης κατηγορίας, η απασχόλησή τους έχει άμεση σχέση με την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό του μεταλλεύματος. Ο διαζευκτικός σύνδεσμος "ή" στη θέση που βρίσκεται στην πρόταση δεν αφήνει περιθώρια άλλης ερμηνείας, σε συνδυασμό βέβαια με το σύνολο του κειμένου της ερμηνευτικής πρόνοιας. Παρατίθενται δηλαδή δυο διαζευκτικές προτάσεις που καθορίζουν ξεχωριστά τα απαραίτητα συστατικά για τις δυο κατηγορίες δικαιούχων.

25 Αλλά και τελεολογική αντίκριση του θέματος ενισχύει την ερμηνεία αυτή. Στην περίπτωση δηλαδή που η εργασία διεξάγεται υπογείως, όπου οι συνθήκες για την υγεία του ανθρώπου είναι ασφαλώς επισφαλέστερες από ότι όταν αυτή διεξάγεται στην επιφάνεια της γης, και ανεξάρτητα από το είδος και τη φύση της εργασίας, τότε κάθε πενταετής απασχόληση μετρά για ένα χρόνο συντομότερης συνταξιοδότησης. Όταν η εργασία όμως γίνεται στην επιφάνεια, τότε ο νόμος απαιτεί την ύπαρξη ενός ακόμα στοιχείου, η φύση της να έχει άμεση σχέση με την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό του μεταλλεύματος.

35

Στην κρινόμενη υπόθεση οι καθ' ων η αίτηση είναι κατάδηλο, από αυτά που παραθέτω πιο πάνω, πως ενήργησαν συνεχώς κάτω από πλάνη για το νόμο, η οποία τους οδήγησε και σε ελλειπή έρευνα αναφορικά με τα γεγονότα της υπόθεσης. Και εξηγούμαι.

40 Στις 13.10.88 η αίτηση του αιτητή απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι η φύση της εργασίας του ως χωρομέτρη δεν ενέπιπτε στην έννοια του όρου μεταλλωρύχος, όπως αποδίδεται στη σχετική διάταξη. Έχω ήδη εξηγήσει πιο πάνω ότι η ερμηνευτική πρόνοια του σχετικού άρθρου δημιουργεί δύο κατηγορίες δικαιούχων. Στην

πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται αυτοί που εργάζονται υπογείως στα μεταλλεία, ανεξάρτητα από τη φύση της εργασίας που κάνουν. Ο αιτητής είναι παραδεκτό πως εργάστηκε υπογείως για 6 χρόνια, από 1958-1963 στο Μαυροβούνι. Η εσφαλμένη ερμηνεία του νόμου από τη Διοίκηση συνεχίζεται και στη δεύτερη απορριπτική απάντησή της στις 11.11.88, όπου αναφέρεται ότι το στοιχείο που καθιστά ένα δικαιούχο στα ωφελήματα της νομοθετικής πρόνοιας, είναι η απασχόληση "υπογείως ή επιφανειακώς", εφόσον αυτή έχει άμεση σχέση με την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό του μεταλλεύματος. Εδώ φαίνεται πώς μετά από αυτή τη θέση η Διοίκηση αναθεώρησε και δέχτηκε μερικώς το αίτημα, με την απόφασή της στις 18.1.89 και μείωσε την συντάξιμη ηλικία του αιτητή για ένα χρόνο, αντί για δύο που ο ίδιος απαιτεί. Σε αυτή δε απλώς αναφέρεται:

"Επειδή εσείς έχετε εργαστεί σε μεταλλείο για 6 χρόνια κ.λπ., κ.λπ."

Συμπέρασμα: Η υπόθεση παρουσιάζεται τώρα ως εξής: Η μεν δικηγόρος της Δημοκρατίας εισηγείται πως ορθά μειώθηκε η συντάξιμη ηλικία του αιτητή για ένα χρόνο μόνο, εφόσον εργάστηκε υπογείως για 6 χρόνια στο Μαυροβούνι, ενώ τα υπόλοιπα 6 χρόνια, που απασχολήθηκε επιφανειακώς ως χωρομέτρης στο Απλίκι και Σκουριώτισσα, ορθά δεν έγινε αποδεκτό να μετρηθούν για παραπέρα μείωση της συντάξιμης ηλικίας του γιατί η απασχόληση του αυτή δεν είχε άμεση σχέση με την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό του μεταλλεύματος. Αντίθετα ο δικηγόρος του αιτητή υπέβαλε ότι η εργασία του ως χωρομέτρης-τοπογράφος είχε άμεση σχέση με τον εμπλουτισμό και παραγωγή του μεταλλεύματος γιατί τα καθήκοντά του περιλάμβαναν μελέτες και χωρομετρήσεις για την τοποθέτηση εκρηκτικών υλών που εκρησιμοποιούντο για την ανόρυξη του μεταλλεύματος και περισυλλογή του.

Κατά τη γνώμη μου, και όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, το ζήτημα δεν περιορίζεται στο να αποφασίσει το Διοικητικό Δικαστήριο κατά πόσο η φύση της εργασίας ενός χωρομέτρη-τοπογράφου σε μεταλλείο έχει άμεση σχέση με την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό του μεταλλεύματος. Το θέμα ανάγεται σε πραγματικά γεγονότα τα οποία χρειάζονται έρευνα και την προηγούμενη κρίση της Διοίκησης πάνω σε αυτά. Τέτοια έρευνα δεν έχει γίνει. Το Δικαστήριο ασφαλώς δεν μπορεί να έχει δικαστική γνώση της φύσης της εργασίας ενός χωρομέτρη-τοπογράφου σε μεταλλείο, για να προχωρήσει να αποφανθεί κατά πόσο αυτή έχει

άμεση σχέση με τον εμπλουτισμό ή την παραγωγή του μεταλλεύματος.

5 Η προσφυγή επομένως γίνεται αποδεκτή. Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται, καθόσο μέρος της βέβαια αφορά την μείωση της συντάξιμης ηλικίας του αιτητή για ένα μόνο χρόνο. Η Διοίκηση έχει καθήκο να πάρει νέα απόφαση αφού προβεί στην δέουσα έρευνα για την οποία κάμνω νύξη πιο πάνω.

10 Επιδικάζονται £50 έξοδα στον αιτητή.

*Η προσφυγή επιτυγχάνει με £50,-
έξοδα.*